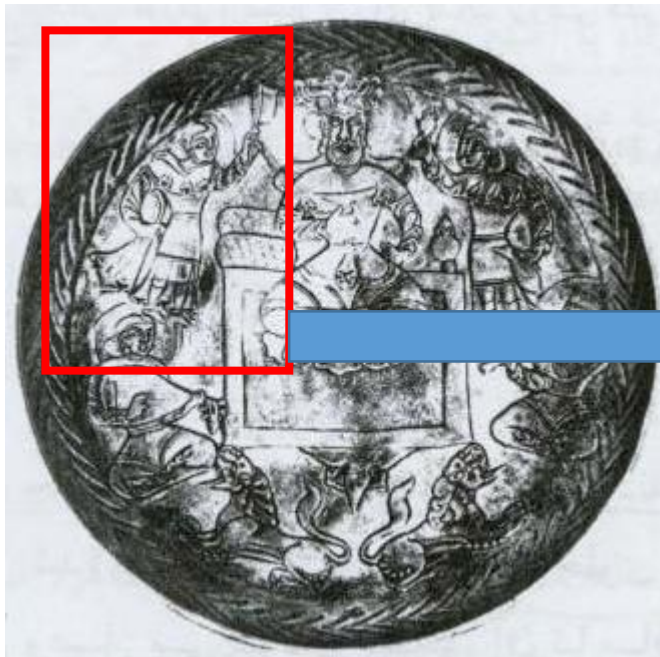

- ادامه لباس مردان ساسانی

د- مانتو یا شنل

ساسانیان برخی از اوقات از مانتو یا قبای جلو باز و یا شنا استفاده می کردند + بلندی شنل ها یا مانتو ها تا ساق پا است + شنل روی لباس ها استفاده شد و نشانه اشرافیت و درباری بودن است + قبا(مانتو) پهلوها چاک دار و با یک دکمه در جلوی سینه بسته می شده است.

قبا یا مانتو

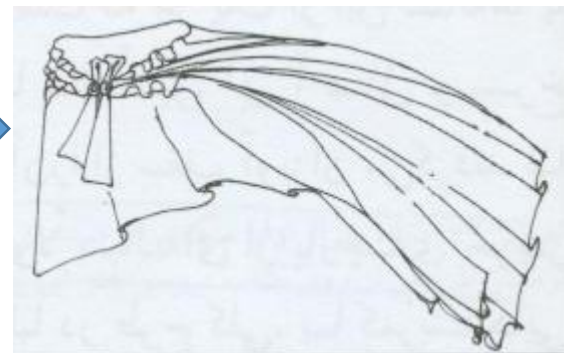

شنل ها در تصاویر بشقاب های ساسانی فراوان دیده می شود.

طرح خطی از یک شنل

معروفترین شنل ها، شنل شاپور اول در نقش برجسته نقش رستم و اردشیر بابکان در تاق بستان بوده است.

ه- پوشش سر

ب- تاج

الف- کلاه

به دو دسته تقسیم می شود؛

تنوع کلاه نسبت به تاج ها بسیار کمتر است

با این حال تنوع کلاه و تاج برای پادشاهان و مردمان نسبت به سایر دوره های ایران باستان بیشتر بوده است.

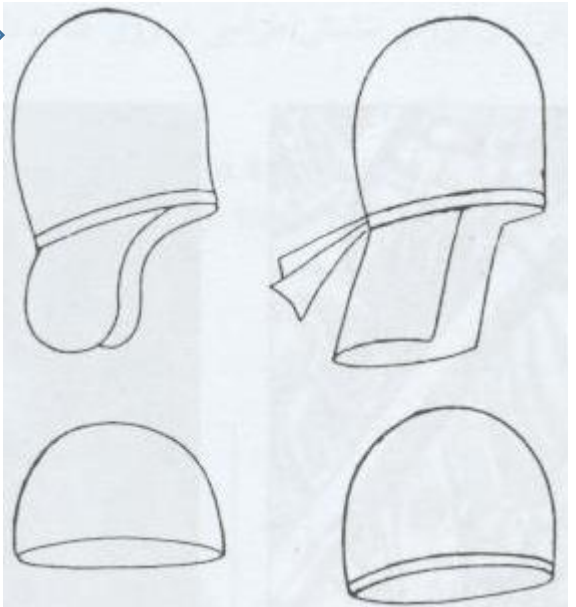
ه-۱- کلاه

دایروی شکل ساده با اضافه ای برای پوشش گردن و گوش ها + برای مردم عادی بدون تزئینات اضافی، برای پادشاهان با تزئینات + تزئینات بکار رفته در کلاه پادشاهان نمادی از اقتدار، قدرت و خورشید بوده است.

کلاه مردمان عادی

کلاه ملازمان شاپور در نقش رستم

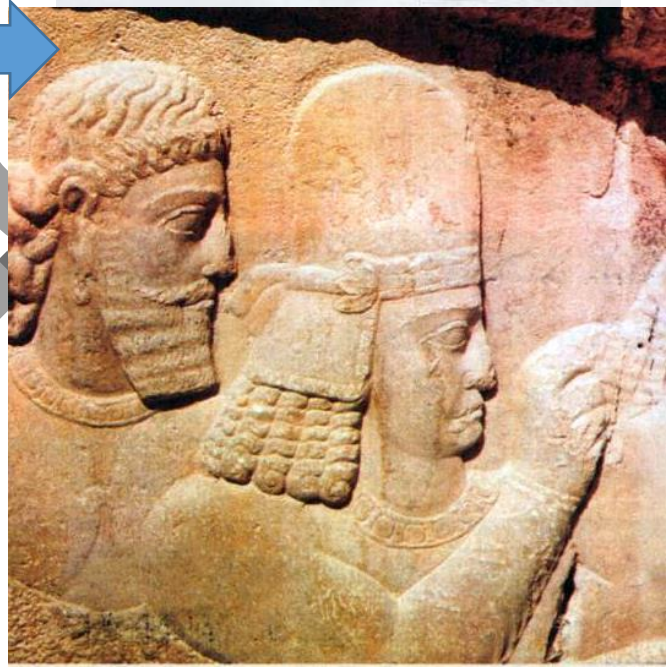

نمونه ای از کلاه پادشاهان ساسانی

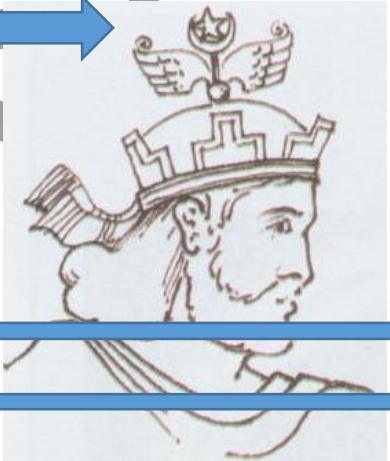
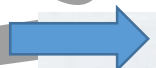
کرتیر (موبد موبدانی) که حکم به کشتن مانی در زمان شاپور اول داد + کلاه او دقت شود + به استثنا سگکی به صورت سر بند روی کلاه بسته شده است.

۲-۵- تاج

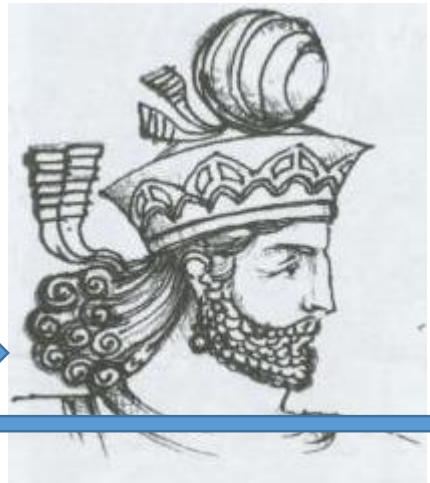

در این دوره هر پادشاهی که به سلطنت می رسید تاج مخصوص خود را بر سر می نهاد + تزیینات و فرم هر تاج برای هر پادشاه با پادشاه دیگر فرق می کرد و براساس معیارهای خاص آن زمانه انتخاب می شد + به نظر می رسد ساختار تاج ها از کلاه ها اقتباس شده باشد + تاج ها با سنگ های مختلف قیمتی غالبا با رنگ های سبز، آبی آسمانی و سرخ تزیین می شده است + سنگینی تاج ها بعضا به حدی می شده است که آن را از سقف آویزان می کردند تا بدون فشار بتواند بر سر پادشاه قرار گیرد + تاج دارای سربندی از حریر نازک یا ابریشم بوده است که دنباله آهار خورده آن با کمر بند ها هماهنگ می شده است.

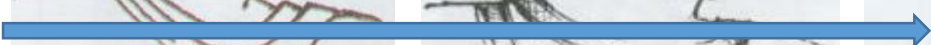
هرمز پنجم

شاپور سوم

اردشیر سوم

هرمز چهارم

قباد اول

یزدگرد سوم

و- پوشش پا

به دو دسته تقسیم می شوند

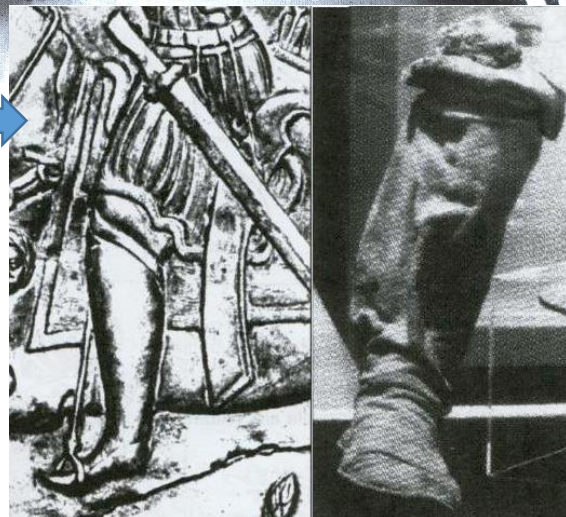
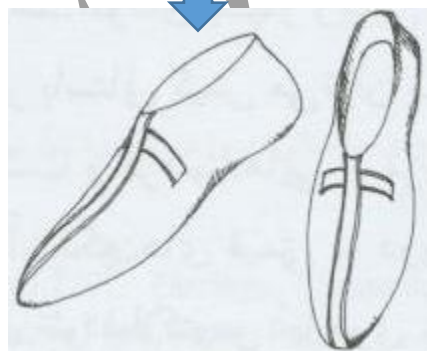
الف- کفش ساق کوتاه که میج را کاملا در بر می گرفت. ب- چکمه ساق بلند

بهترین نمونه های کفش ساق کوتاه و چکمه از مردان نمکی چهارآباد زنجان بدست آمده است + کفش ساق کوتاه شبیه گالش های روستایی + کفش ها متناسب با مقام و موقعیت دارای تزئینات بوده اند + بر روی کفش های ساق کوتاه دو یراق عمود بر هم در راستای طولی و عرضی کفش وجود دارد.

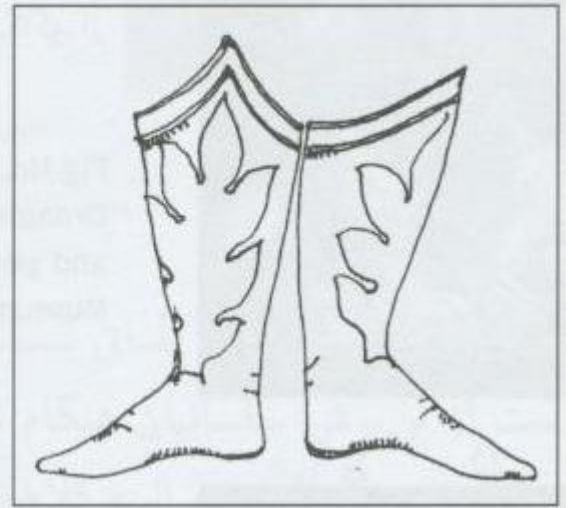

بوت یا کفش ساق کوتاه ساسانی

چکمه ساسانی در ظروف نقره ای

ظرفی نقره ای که در آن
چکمه ساسانی مشاهده می
شود.

پوشاک نبرد ساسانیان

شامل سه جز می باشد: الف- پیراهن ب- شلوار ج- زره د- کلاهخود

کلاهخود: کلاهخود طوری طراحی می شد که کل چهره را در بر گرفته و صرفاً دو سوراخ برای چشم باقی بماند + چهره سربازان ساسانی وحشت و رعب در دل سپاهیان روبرو می انداخت + کلاهخود سر، چهره و پشت گردن را می پوشاند.

زره: بصورت سرتا سری با تکه های آهنی و به شکل برجسته که سینه، شکم و دست ها را می پوشاند.

بعضاً استفاده از رانپا روی شلوتر و ارخالق روی زره نیز مشاهده می شود.

پوشاک زنان ساسانی

دارای شش جز است

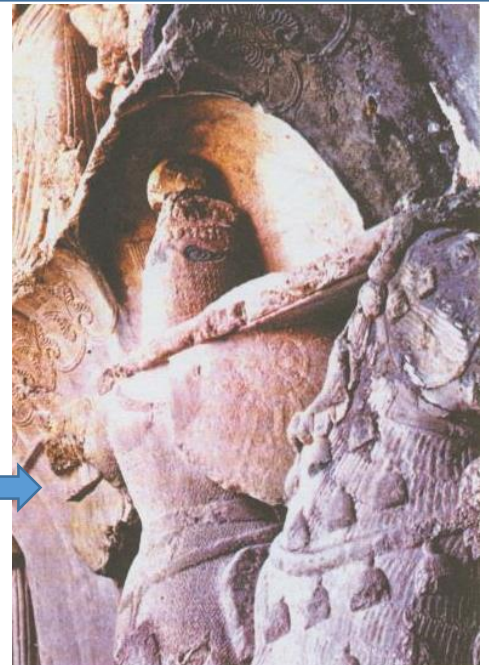
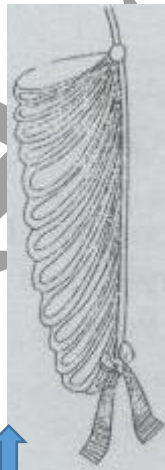
الف- پیراهن بلند چین دار ب- شلوار

ج- دهان بند د- شال

ه- پوشش سر و- پاپوش

پوشش سردو نوع است

۱- چادر و دستار ۲- تاج

رانپا ساسانی

کلاهخود سرباز ساسانی

الف- پیراهن بلند چین دار

لباس های زنان ساسانی دارای دراپه یا چین های ملایم روی بدن برای فرم دادن به تن پوش است.

خصوصیات اصلی لباس های بلند چین دار ساسانی: ۱- گشاد ۲- آستین بلند یا بدون آستین ۳- بلند ۴- چین دار

این لباس ها در کاشی ها یا موزائیک های یا معرق سنگ های بیشاپور دیده می شود.

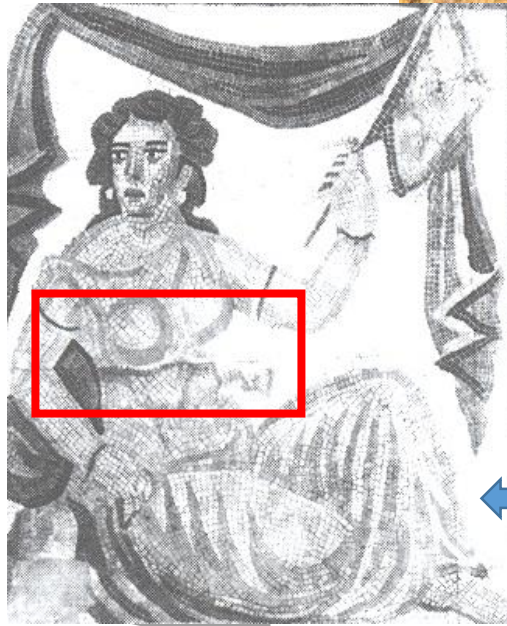
الف- ایجاد چین از روی شانه ← راندل (صفحه کوچک و کروی)

دو روش برای چین دار کردن لباس های ساسانی

ب- ایجاد چین از زیر سینه ← نوار (بند زیر سینه)

چین دار و بلند

لباس آناهیتا در طاق بستان (چین دار و بلند)

ایجاد چین با نوار در زیر سینه
بیشاپور - موزائیک کف

گاهی اوقات در انتهای دامن یک دامن یا پیراهن پر چین دیگر افزوده می شود.

به نظر می رسد این دامن پر چین در انتهای لباس در ابتدای حکومت ساسانی استفاده می شده است و لباس آنها از لباس های بلند پارت اشکانی متمایز بوده است.

این لباس ها در ظروف نقره ساسانی نیز دیده می شود.

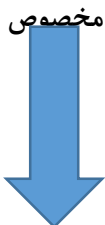
مانند دوره هخامنشی استفاده از لباس مردان برای لباس زنان نیز مرسوم بوده است.

نمونه ای دیگر از لباس زنان ساسانس وجود دارد که شامل: تونیک بلند چاک دار + چاک ها هم

جلو هم در پهلو + مشابه لباس مردان اما کمی بلندتر و تا ساق پا + قلابدوزی + مخصوص خدمتکاران و ندیمه های دربار

چکمه

گاهی اوقات نیز بر روی پیراهن آستین دار فراخ و پرچین، پیراهنی بی آستین + کوتاه + جلوباز و چین دار که از دو سر شانه با بند یا سگک یا دکمه بسته می شد پوشیده می شد.

ب- شلوار

مانند مردان است + گشاد + نواردوزی + ابریشمین + آذرمیدخت و پوراندخت

دین و مذهب + اقتصاد + موقعیت جغرافیایی، سیاسی و اجتماعی ← نوع شلوار، جنس و طرح

ج- دهان بند

کاربرد دهان بند مشابه با سنت هخامنشیان + مخصوص زنان خدمتکار

د- شال

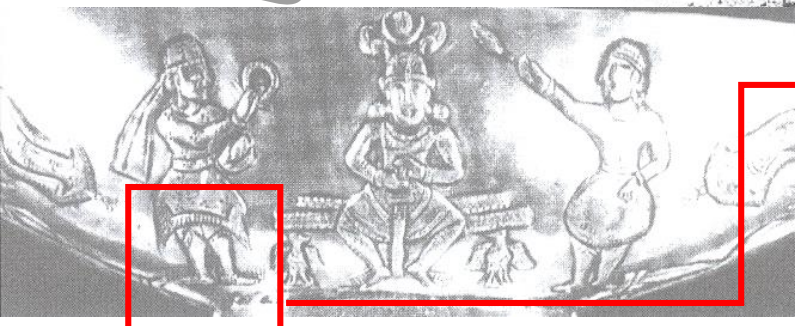
بر روی دوش یا بازو + مشابه زنان هندی + دراز و بلند + مورب از شانه راست یا چپ تا پائین + نوع شال متناسب با موقعیت اجتماعی پوشاننده آن

گاهی اوقات شال روی دو شانه قرار می گیرد که به نظر می رسد این فرم برای خدمتکاران و افرادی که وظیفه پذیرایی کننده را داشته اند بوده است.

ه- پوشش پا

به دلیل بلندی لباس دیده نمی شود + احتمالاً مشابه مردان + احتمالاً زنان هم چکمه استفاده می کردند.

و- پوشش سر

ه-۱- چادر

عنصر مهم پوشش سر و تن + استفاده به صورت های گوناگون(الف- در زنان روستایی از سر عبور کرده و ادامه آن را دور کمر خود می بستند، ب- صرفا روی سر یا دوش و تا پایین بدن امتداد داشت) + چادر حتی توسط زنان هم بکار می رفت

آذرمیدخت با تاج و چادر

ه-۲- دستار

زنان فرودست تر جامعه به جای چادر از دستار استفاده می کردند.

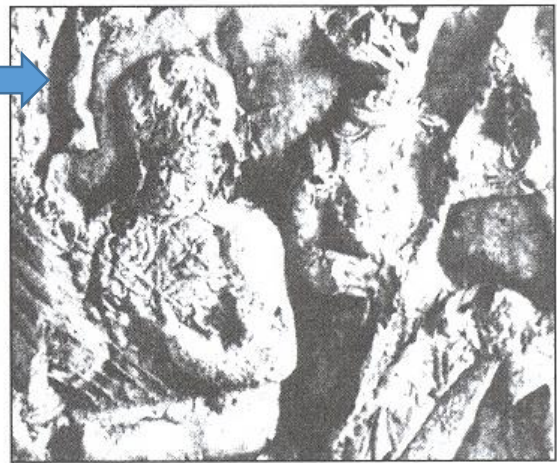
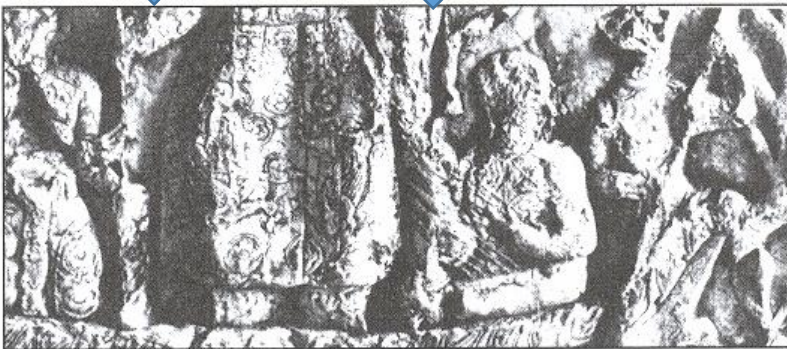
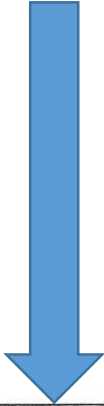
دستار فقط پوشش سر است.

استفاده از چادر توسط زن پذیرایی کننده

زنان نوازنده در قایق در شکار خسرو پرویز در تاق بستان

ه-۳- تاج

بهرام دوم و ملکه

صرفا ملکه های ساسانی + عمدتا در تصاویر رسمی در سکه ها

ملکه همسر شاهپور اول

